

اصول اخلاقی در حسابداری

مهسا محمدپور^{۱*}

محمد بالکداری^۲

فریدون بهزادی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۱۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۰۱/۱۱

چکیده

استانداردها و اصول اخلاقی برای هر حرفه ای که قصد دارد استعدادهای حرفه‌ای خود را ارتقا دهد و کارایی کلی کسب و کار را توسعه دهد بسیار مهم است. عصر اطلاعات و دنیای تجارت کنونی، حرفه حسابداری را ملزم به رعایت شفافیت و ارائه گزارش‌های مالی دقیق می‌کند؛ بنابراین حسابداران که مسئول تهیه گزارش‌های مالی دقیق، مختصر و به موقع هستند، باید بالاترین استانداردهای مسئولیت اخلاقی را رعایت کنند. با این حال، رفتار اخلاقی در میان متخصصان حسابداری همیشه تضمین نمی‌شود. تحقیق حاضر بررسی می‌کند که آیا یک وابستگی متقابل قوی بین حرفه حسابداری و نقش حسابداری وجود دارد یا خیر. این مطالعه همچنین نقش نهادهای حسابداری حرفه‌ای را در ترویج و ارتقای اخلاق در حرفه حسابداری جهانی بررسی می‌کند. نتایج نشان می‌دهد که نقش حسابداری وابسته به اخلاق حرفه حسابداری است.

واژگان کلیدی

اخلاق، حسابداری، قانون ساربنز-آکسلی، مدیریت سود، حسابداری اخلاقی.

^۱ کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان، ایران. (* نویسنده مسئول: mahsa2020m@gmail.com)

^۲ کارشناسی مدیریت امور دفتری، دانشگاه علمی کاربردی شهرداری بانه، واحد کردستان، ایران. (mohammadbalekdari@gmail.com)

^۳ کارشناسی ارشد مدیریت منابع انسانی، دانشگاه پیام نور واحد مراغه، ایران. (feraidonbehzadi@ymail.com)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. مقدمه

اخلاق را مجموعه‌ای از صفات روحی و باطنی انسان تعریف کرده‌اند که به صورت اعمال و رفتاری که از خلیات درونی انسان ناشی می‌شود، بروز ظاهری پیدا می‌کند. عموماً دامنه اخلاق را در حد رفتارهای فردی تلقی می‌کنند، اما رفتارهای فردی وقتی در سطح جامعه یا نهادهای اجتماعی تسری پیدا می‌کند، به نوعی اخلاق جمعی یا اجتماعی بدل می‌شود که ریشه در فرهنگ آن جامعه می‌دواند. امروزه در تجزیه و تحلیل رفتار سازمان‌ها پرداختن به اخلاق و ارزش‌های اخلاقی یکی از الزامات می‌باشد. نماد بیرونی سازمان‌ها را رفتارهای اخلاقی آنها تشکیل می‌دهد که خود این مسئله مبتنی بر ارزش‌های درونی سازمان‌ها است (قراملکی، ۱۳۸۹).

حسابداری در دنیای پیشرفته اقتصادی امروز حرفه‌ای است حیاتی، زیرا سامانه اقتصادی جاری بدون آن نمی‌تواند، وجود داشته باشد. یکی از مهمترین نقش‌های حسابداری به عنوان رشته‌ای از دانش بشری، فراهم ساختن امکان پاسخگویی مدیران و مباشران سازمان‌ها و بنگاه‌های عمومی به اشخاص ذینفع است. از این رو اطلاعات ارائه شده توسط حسابداران باید به طور قابل توجهی کارآمد، قابل اتکا، واقعی و بی‌غرضانه باشد؛ جهت نیل به این هدف حسابداران علاوه بر داشتن مهارت، تجربه و آموزش مستمر؛ باید از فضیلت‌های اخلاقی نظیر درست کاری، واقع بینی و صداقت برخوردار بوده و خدمات حرفه‌ای خود را با رعایت اخلاق و آیین رفتار حرفه‌ای انجام دهد (سرلک، ۱۳۸۷).

قرن بیست و یکم شاهد تعداد شگفت‌انگیز و ناامیدکننده رسوایی‌های حسابداری بوده است که به‌رغم وجود استانداردهای اخلاق حرفه‌ای که توسط مؤسسه حسابداران مدیریت (IMA) ایجاد شده است، حاکی از شکست قابل توجه در فرآیند نظارت و گزارش‌دهی مدیریت بوده است. در پاسخ به آن شکست‌ها، برای سازمان‌ها آشکار شد که یک بررسی انتقادی از رابطه بین نقش حسابداری و حرفه‌ای حسابداری لازم است. سازمان‌ها اکنون در حال بررسی مجدد اخلاق در حرفه حسابداری با علاقه مجدد به آموزش و پرورش افراد برای تقویت اصول اخلاقی و رفتار قوی هستند. با توجه به حساسیتی که در مورد امور مالی یک شرکت وجود دارد، مطالعه اخلاق حسابداری ضروری است زیرا این یک جنبه ضروری از نقش حسابرسان و حسابداران در تهیه صورت‌های مالی است. به طور کلی، اصطلاح اخلاق به اخلاق یا سیستم کدی اطلاق می‌شود که به شدت معیارهایی را برای تمایز بین اشتباه و درست ارائه می‌دهد (بانرجی و ارستین^۱، ۲۰۱۴). معضلات اخلاقی یک اتفاق رایج در محل کار است و از موقعیتی سرچشمه می‌گیرد که یک گروه یا یک فرد باید بین دو گزینه تصمیم‌گیری کند، جایی که پاسخ همیشه سیاه یا سفید نیست. برای مدیران، سرمایه‌گذاران و حتی صاحبان مشاغل کوچک، یادگیری اخلاق حسابداری و کارکردهای آنها برای جلوگیری از معضلات مالی و حقوقی به دلیل ارائه نادرست صورت‌های مالی ضروری است. صورت‌های مالی که با عنصر استقلال و رعایت ویژگی‌های اخلاقی مورد نیاز ایجاد می‌شوند، اشتباهات را به حداقل می‌رسانند و اطلاعات مناسبی را برای استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی ایجاد می‌کنند (استیس و استیس^۲، ۲۰۱۲). استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی بر صحت، منصفانه و واقعی بودن نمایش صورت‌های مالی و نظرات حسابرسان در مورد اینکه آیا صورت‌ها ارزش منصفانه سازمان را نشان می‌دهند یا خیر، تکیه می‌کنند (رونن^۳، ۲۰۰۸). حتی حسابرسان و حسابداران که مسئول یکپارچگی مالی یک شرکت هستند، می‌توانند از دانش اخلاقی خود برای غلبه بر معضلات اخلاقی که هنگام انجام وظایف خود با آن مواجه هستند، استفاده کنند. در نهایت، نقش حسابداران

1 - Banerjee & Ercetin

2- Stice & Stice

3- Ronen

و رابطه آنها با تولید صورتهای مالی تمیز و دقیق، شهرت شرکت را در رابطه با سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و سایر استفاده‌کنندگان افزایش می‌دهد (موکاروشم و کول^۱، ۲۰۱۶).

۲. مبانی نظری و ادبیات پژوهش

اخلاق در حسابداری عمدتاً به عنوان اخلاق کاربردی شناخته می‌شود که به شدت بر اخلاق انسانی و تجاری، قضاوت‌ها، ارزش‌های اخلاقی و کاربرد آنها در حسابداری تأکید دارد. به طور کلی، محرک‌های اخلاقی اصلی حسابداری یک روش مناسب و یک استاندارد خوب حرفه‌ای بودن است. به گفته میزوسکی و تروی^۲ (۲۰۰۶)، مسئولیت اخلاقی در دنیای تجارت، کل نگر نیست، بلکه در چارچوب خاص رفتار اخلاقی قرار دارد. اکثر شرکت‌ها در جهان مسائل اخلاقی را در فرآیندهای حسابداری مطرح کرده‌اند که احتمال تضاد منافع را افزایش می‌دهد. نقض قوانین اخلاقی در رویه مالی شرکت، از طریق تحریفات مالی، معمولاً به شهرت سازمان، سطح رضایت مشتری و اعتماد سرمایه‌گذاران به شرکت آسیب می‌رساند.

از نظر یوهانس برینکم^۳ (۲۰۰۲)، اخلاق رشته‌ای است که امور مربوط به شر و خیر، باطل و درست و رذیلت و فضیلت را به نمایش می‌گذارد؛ بنابراین از اخلاق برای بررسی اصول اخلاقی، رفتار انسان و تلاش آنها برای تشخیص خوب و بد استفاده می‌شود. توسعه کدهای اخلاقی در سازمان‌ها می‌تواند وفاداری معاملات تجاری و فرآیندهای مالی را تضمین کند که به نوبه خود بر عملکرد کارکنان، روابط و اعتبار شرکت تأثیر می‌گذارد.

نقش حسابداران در تهیه به موقع و دقیق گزارش‌های مالی در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران، مدیران و سایر مقامات ارشد مدیریتی اهمیت بسزایی دارد. رعایت اصول اخلاقی در حسابداری همچنین به اطمینان از انطباق سیستم‌های کنترل داخلی با استانداردها کمک می‌کند؛ بنابراین، حسابداران می‌توانند ائتلاف منابع را شناسایی و اندازه‌گیری کنند، بررسی کنند و نقش‌هایی را ایفا کنند که می‌تواند به بهبود شکل‌گیری خط مشی و شناسایی تقلب در یک سازمان کمک کند (الیاس^۴، ۲۰۰۲). رفتارهای غیراخلاقی نه تنها شهرت و اعتبار یک فرد را کاهش می‌دهد، بلکه شرکت را نیز کاهش می‌دهد و احتمال فعالیت‌های مجرمانه را افزایش می‌دهد که می‌تواند منجر به کاهش سطح سود شود (سیمس^۵، ۲۰۰۳)؛ بنابراین، رعایت دقیق اخلاق حرفه‌ای حسابداری رفتاری برای حسابداران ضروری است.

۱,۲. مدیریت سود و اخلاق

«اخلاق مالی» معمولاً به عنوان بزرگترین مشکل حرفه حسابداری در نظر گرفته می‌شود. فعالیت‌های متقابلانه در ساختار مالی زمانی رخ می‌دهد که حسابداران و مدیران استانداردهای اخلاق مدیریت سود را رعایت نکنند. در چنین مواردی، مدیران و حسابداران اطلاعات مالی را تغییر می‌دهند. این تغییر معمولاً مستلزم افزودن نتایج از پیش تعیین شده در صورت‌های مالی است که نتایج متفاوتی نسبت به نتایج واقعی به دست می‌دهد. این رفتار دستکاری سود در حرفه حسابداری معمولاً به عنوان مدیریت سود شناخته می‌شود (رونن و یاری^۶، ۲۰۰۷). به خصوص زمانی که فعالیت‌های تقلبی یا نقض داده‌ها اتفاق می‌افتد، منجر به شک می‌شود. هنجارهای اجتماعی یا فرهنگ سازمانی مرتبط با اخلاق مدیریت سود، نقش

1- Mukarushem & Kule

2- Micewski and Troy

3- Johannes Brinkman

4- Elias

5- Sims

6 - Ronen & Yaari

گسترده‌ای در تعیین هنجارهای مشاهده شده در سازمان ایفا می‌کند. اعتقاد بر این است که اعمال، اصلاحات و مواد قانون ساربنز-آکسلی ممکن است به وارد کردن استانداردهای اخلاقی در مجموعه‌های مالی کمک کند (استروم^۱، ۲۰۰۶). شکست در کاهش تحمل سازمانی، به سطوح مدیریت سود در پاسخ به قانون ساربنز-آکسلی، منجر به اختلاف قابل توجهی بین فرهنگ سازمان و هنجارهای اجتماعی برای رفتار مدیریت سود خواهد شد. علاوه بر این، کنترل اظهاری بر رفتار اخلاقی شامل عوامل مرتبط با دخالت مستقیم مدیران و حسابداران در مدیریت سود است.

قانون ساربنز-آکسلی پس از رسوایی‌های حسابداری شرکت‌های بزرگ مانند انرون، تیکو و وردکام که اعتماد سرمایه‌گذاران را در ایالات متحده متزلزل کرد، معرفی شد (گراما^۲، ۲۰۱۵). قانون ساربنز-آکسلی قویاً از این امر حمایت می‌کند که مدیریت یک سازمان باید گزارش مالی دقیق و منصفانه داشته باشد (وای^۳، ۲۰۰۶). علاوه بر این، سطوح شایستگی سیستم کنترل داخلی یک سازمان در افشای نقاط ضعف آن باید اطمینان معقولی از وجود گزارش دقیق و منصفانه ارائه دهد. مفاد فوق به منظور اطمینان از شیوه‌های اخلاقی مدیریت سود توسط سازمان‌ها است؛ بنابراین، قانون ساربنز-آکسلی بر جلوگیری از ارتکاب اقدامات گمراه‌کننده یا متقلبانه سازمان‌ها، به ویژه در گزارشگری اطلاعات مالی تمرکز دارد.

۲,۲. مطالعه موردی: مدیریت سود و حسابداری نامناسب در انرون

انرون و آرتور اندرسن با بدنامی بسیار شدید مواجه شدند که منجر به ورشکستگی آنها شد (گراسو و همکاران^۴، ۲۰۰۹). انرون و آرتور اندرسن که به ترتیب دو غول صنعت آب و برق و حسابداری هستند، از نهادها و سرمایه‌گذاران دولتی و دولتی برای افزایش ثروت شخصی خود از طریق فعالیت‌های غیرقانونی و غیراخلاقی سوء استفاده کردند. بررسی‌های کمیسیون بورس اوراق بهادار^۵ (SEC) نشان داد که انرون در فعالیت‌های غیراخلاقی در رابطه با گزارش‌دهی مالی متقلبانه شرکت کرده است (جینگز^۶، ۲۰۰۹). اساساً این تأثیرات منفی حسابداری متقلبانه در انرون بود که باعث سقوط شرکت شد. همانطور که توسط گراسو و همکاران^۷ (۲۰۰۹) اشاره شده است. حسابداری نامناسب به طور گسترده‌ای ارزش سهام شرکت را در بازار سرمایه کاهش داد و تأثیر غیرمستقیم بر شهرت شرکت گذاشت و باعث شکست بزرگی برای نام تجاری آنها شد. پس از آن، جریمه‌های هنگفتی بر شرکت تحمیل شد و قوانین سختگیرانه‌ای در مورد استانداردهای حسابداری وضع شد تا شفافیت و اطمینان بیشتر در امور مالی شرکت ایجاد شود.

اقدامات ایمنی مشخصی وجود داشت که به طور قابل توجهی به محافظت از مردم و سرمایه‌گذاران قبل از سقوط انرون کمک کرد. چنین معیارهای ایمنی شامل استانداردهای حسابرسی پذیرفته شده عمومی^۸ (GAAS)، اصول پذیرفته شده حسابداری عمومی^۹ (GAAP)، بیانیه‌های استانداردهای حسابرسی^{۱۰} (SAS) و اخلاق حرفه‌ای (لوورز^{۱۱}، ۲۰۰۷) است.

1 - Strohm

2 - Grama

3 - Vay

4 - Grasso, et al.

5 - Securities Exchange Commission (SEC).

6 - ennings

7 - Grasso, et al.

8 - Generally Accepted Auditing Standards (GAAS).

9 - Generally Accepted Accounting Principles (GAAP).

10 - Statements on Auditing Standards (SAS).

11 - Louwers

الزام به استفاده از استانداردهای GAAP توسط حسابداران، پروتکل استاندارد را فراهم می‌کند که مجموعه‌ای پویا از دستورالعمل‌های خاص و گسترده در تهیه صورت‌های مالی و اسناد ارائه می‌کند. با این حال، علاوه بر این دستورالعمل‌ها، هنوز نیاز به حسابرسی صورت‌های مالی وجود دارد که به موجب آن حسابرسان مستقل و خارجی بررسی‌های دقیقی را برای اطمینان از اینکه آیا یک سازمان به طور مداوم از GAAP در تهیه صورت‌های مالی پیروی می‌کند، انجام می‌دهند. در مورد انرون، چنین مقرراتی به شدت اتخاذ شد تا سرمایه‌گذاران را از جمع‌آوری پول از افزایش سرمایه‌گذاری سهامداران از طریق انحلال مسئولیت‌هایشان در قبال شرکت‌های تابعه و با تقویت ترازنامه آنها با ارزش‌های متورم منع کند (استینسون^۱، ۲۰۱۷). در نتیجه، انرون نتوانست اطلاعات مربوط به این گونه سازمان‌ها را در صورت‌های مالی خود لحاظ کند که منجر به تحریف‌های اساسی شد. مقررات GAAP شامل تنظیم استانداردها برای چرخه حسابرسی و نحوه ارائه صورتهای مالی تحت مقررات GAAS است. در نتیجه، حسابرسان باید آزمون‌های ضروری را تجزیه و تحلیل و تعیین کنند، سطح حسابرسی قابل قبول را تعیین کنند و در مورد میزان انجام آزمایش تصمیم بگیرند. با توجه به این مفاد، حسابرسان انرون مستقل بودند. هیچ تضاد منافی پیرامون حسابرسان و مشتریان آنها وجود نداشت زیرا اگر وجود داشت، آنها رد صلاحیت می‌شدند. بعلاوه، اتخاذ استانداردهای SAS همراه با استانداردهای مختلف در حین حمایت و حفاظت از منافع عمومی ضروری است. علاوه بر این، اطلاعات بانکی جمع‌آوری شده از انرون و آرتور اندرسن نشان داد که استانداردها و سیاست‌های نظارتی در حین حسابرسی مطابقت مناسبی دارند (کاگل و باوکوس^۲، ۲۰۰۶). پابندی دقیق به استانداردهای نظارتی GAAS و GAAP برای اطمینان از پذیرش اصول اخلاقی در حسابداری ضروری است، زیرا آنها می‌توانند به جلوگیری از فعالیتهای متقلبانه در سازمان کمک کنند. در مواردی که اصول GAAS و GAAP به درستی اجرا می‌شوند، حسابرسان می‌توانند وضعیت مالی دقیق شرکت را به نفع سرمایه‌گذاران و سایر استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی تعیین کنند. در نتیجه، سطح اعتماد در میان سرمایه‌گذاران، مشتریان و رهبران ارشد افزایش می‌یابد. با توجه به موارد فوق الذکر، اطمینان از استانداردهای بالای اخلاقی در حسابداری برای اطمینان از تهیه صورتهای مالی معتبر و قابل اعتماد ضروری است. در مواردی که تغییرات مورد نیاز است، باید برای جلوگیری از تکرار وقایع متقلبانه مشابه در آینده، اعمال شوند. علاوه بر این، جلسات آموزشی و مشاوره‌ای باید توسط سازمان‌ها برای اطمینان از رعایت استانداردهای اخلاقی در رویه‌های حسابداری معرفی شود. علاوه بر این، سازمان‌ها باید گزارشگری مالی با کیفیت بالا را توسعه دهند و چارچوب‌های کنترل کیفیت موثر را ایجاد کنند.

۳،۲. تأثیر اخلاق در حسابداری بر جامعه

اخلاق در حسابداری مستلزم آن است که صورت‌های مالی باید برای استفاده‌کنندگان نهایی مفید باشد تا فرآیند تصمیم‌گیری مالی آنها را تسهیل کند. جامعه تجاری از متخصصان حسابداری انتظار دارد که استانداردهای اخلاقی را رعایت کنند و اطمینان حاصل کنند که اطلاعات به موقع، دقیق و شفاف به همه کاربران نهایی ارائه می‌شود. هرگونه تلاش برای ایجاد عمدی صورتهای مالی نادرست می‌تواند به شدت به اعتبار یک کسب و کار آسیب برساند و منجر به موارد زیر شود:

1 - Stinson

2 - Cagle & Baucus

الف. افزایش فعالیت‌های مجرمانه و کلاهبرداری: ملاحظات اخلاقی ضعیف توسط حسابداران یک شرکت، سطح نظارت و کنترل مافوق را به حداقل می‌رساند که این امر خلأهایی را برای حساب‌برسان ایجاد می‌کند تا در رفتارهای غیراخلاقی شرکت کنند و شواهد را پنهان کنند. فرصت‌هایی را برای دستکاری داده‌های قابل توجه ایجاد می‌کند که منجر به ارتکاب جرایم جدی مانند فرار مالیاتی و کلاهبرداری می‌شود.

ب. صدمه به شهرت کسب و کار: فعالیت‌های غیراخلاقی توسط متخصصان حسابداری بر اعتماد و شهرت سازمان نزد ذینفعان تأثیر می‌گذارد. فقدان اعتماد به دلیل فعالیت‌های غیراخلاقی، هویت شرکت را مخدوش می‌کند که انجام کار را دشوار می‌کند.

ج. سودمندی محدود صورت‌های مالی: رفتارهای غیراخلاقی حسابداران نقض مقررات است زیرا مستلزم دستکاری اطلاعات صورت‌های مالی است. در نتیجه، این گونه صورت‌های مالی از وضعیت حقوقی مناسب تری برخوردارند که به شدت بر فرآیند تصمیم‌گیری تأثیر می‌گذارد.

۴.۲. مسئولیت‌های مدیر عامل، مدیر مالی و حساب‌برسان در توسعه اخلاق در حسابداری

این مسئولیت مدیریت ارشد، از جمله مدیر اجرایی^۱ (CEO)، مدیر ارشد مالی^۲ (CFO) و کنترل‌کننده است که استانداردهای اخلاقی را در یک سازمان توسعه دهند. برای مدیر عامل و مدیر مالی ضروری است که رفتار صادقانه و اخلاقی را به تصویر بکشند زیرا مسئولیت رسیدگی به مسائل اخلاقی بر عهده آنهاست. آنها باید تضاد منافع آشکار و واقعی بین روابط حرفه‌ای و شخصی خود را به درستی مدیریت کنند. مدیر عامل و مدیر مالی باید ضعف‌ها و کاستی‌ها را در عملیات و طراحی کنترل‌های داخلی در رابطه با گزارشگری صورت‌های مالی کنترل کنند؛ بنابراین باید روند مثبت، گزارش و خلاصه‌سازی اطلاعات مالی را بهبود بخشند. همچنین شناسایی و کنترل فعالیت‌های متقلبانه از طریق مشارکت دادن کارکنان و مدیریت بالاتر در توسعه کنترل‌های داخلی برای گزارش منابع مالی ضروری است.

نقش مدیر مالی در یک سازمان این است که متعاقباً طراحی و اجرای سیستم کنترل داخلی را جمع‌آوری و مدیریت کند تا از انطباق با قانون ساربنز-آکسلی اطمینان حاصل کند. نقش‌های دیگر شامل توسعه گزارشگری مالی موثر به منظور بهبود کنترل‌های داخلی و استانداردهای اخلاقی سازمان است. همچنین یکی از تعهدات اساسی CFO است که با ایجاد بهبود مستمر در جهت کنترل‌های حسابداری و تعالی فرآیند، فرهنگ اخلاقی پاسخگو را در سازمان پرورش دهد.

حسابداران موظفند از منطبق بودن اظهارنظر صورتهای مالی با چارچوب گزارشگری مالی اطمینان حاصل کنند تا اخلاق در حسابداری ایجاد شود. حساب‌برسان باید از درجه بالایی از اطمینان در مدیریت و کنترل صورتهای مالی اطمینان حاصل کنند تا به استفاده‌کنندگان از جمله سرمایه‌گذاران و وام‌دهندگان در فرآیند تصمیم‌گیری کمک کنند. حساب‌برسان همچنین باید در جمع‌آوری شواهد کافی و مناسب کمک کنند و اعتبار و عادلانه بودن گزارش‌های مالی را مشاهده، مقایسه، آزمایش و تایید کنند تا اطمینان معقول افزایش یابد. حساب‌برسان در درک و ارزیابی سیستم‌های کنترل داخلی کمک می‌کنند و برای توسعه روش‌های اجرای استراتژی‌های حسابرسی تحلیلی پشتیبانی می‌کنند.

1 - Chief Executive Officer (CEO)

2 - Chief Financial Officer (CFO)

۵.۲. قوانین و مقررات

هم دولت و هم بخش خصوصی به شدت بر القای شیوه های اخلاقی در شرکت های حسابداری تمرکز می کنند. برای اطمینان از کاهش یا کاهش رفتارهای غیراخلاقی در جامعه، توسعه منشور اخلاقی ICAEW به شدت مورد تاکید است. این کد توسط موسسه حسابداران خبره در انگلستان و ولز برای القای رفتار اخلاقی یا اخلاقی در بین متخصصان، محققان و شرکت ها در فعالیتهای تجاری حرفه ای خود ایجاد شده است (ACCA، ۲۰۱۶). این کد قوانینی را ترسیم می کند که رفتار حرفه ای را در میان متخصصان حسابداری در موارد زیر نشان می دهد:

۱. بهبود بازار مالی و ارائه اطمینان برای اطلاعات مالی که تصمیمات ذینفعان و سرمایه گذاران به آن وابسته است. همچنین به افزایش تخصیص مساوی منابع به همه ذینفعان کمک می کند.
۲. حصول اطمینان از اینکه به رشد شرکت های فردی کمک می کند و سازمان های غیر انتفاعی را برای کمک به آنها در دستیابی به اهداف اجتماعی و اقتصادی حفظ و حمایت می کند.

۶.۲. نقش دین در توسعه اخلاق

دین به طور کلی و اسلام بطور خاص از جمع سه عنصر عقیده، اخلاق و احکام تشکیل می شود که بعد اخلاقی فراگیرترین و کارسازترین بخش آن می باشد؛ زیرا بخش عقیدتی، خود با فلسفه اخلاق ارتباط دارد و برای تربیت انسان های اخلاقی، ارزش والایی قائل است. شاید به همین علت باشد که پیامبر اسلام (ص) تصریح می کند که من اصولاً برای پایداری مکارم اخلاقی مبعوث شده ام (انما بعثت لاتمم مکارم الاخلاق) و قرآن نیز تزکیه نفوس را در جایگاه یکی از هدف های رسالت پیامبر اکرم ذکر فرموده است (قرآن، آل عمران، آیه ۳)؛ یعنی بعثت که یکی از ارکان اعتقادات دینی است، خود ابزار تحقق اهداف اخلاقی واقع شده است. البته پیوند مستحکم عقاید دینی و اخلاق در متن فلسفه دین می باشد و طبق مطالعات حوزه فوق، دغدغه های عقیده به خداوند و قیامت نیز پیوند اخلاقی دارد. بدیهی است در صورتی که امور اخلاقی پشتوانه عقیدتی و دینی داشته باشند، نوعی مرکز انرژی را برای کارآمد ساختن آنها حاصل خواهد شد. پیامبر اسلام (ص) تصریح می نمایند که: "بیشترین درجه اسلامی بودن مربوط به کسی است که بیشترین اخلاق پسندیده را دارا باشد (خیر کم اسلاماً احسنکم اخلاقاً)" (دادگر، ۱۳۸۵).

۷.۲. قانون ساربنز-آکسلی در سال ۲۰۰۲

قانون ساربنز-آکسلی^۱ با هدف محافظت از سرمایه گذاران در برابر تقلب از طریق بهبود دقت و قابلیت اطمینان افشای شرکت ها معرفی شد و برای پایبندی به قوانین اوراق بهادار موجود طراحی شد (لئونارد^۲، ۲۰۱۱؛ استروم^۳، ۲۰۰۶). باید راه هایی برای جلوگیری و کشف تقلب در صورت های مالی وجود داشته باشد (وای^۴، ۲۰۰۶)؛ بنابراین، این قانون مدیریت را ملزم به ارزیابی و ارائه گزارش هایی در رابطه با اثربخشی کنترل داخلی بر گزارشگری مالی می کند (لئونارد، ۲۰۱۱). علاوه بر این، موسسه حسابرسان داخلی^۵ (۲۰۰۸) نشان می دهد که حسابرسان باید ارزیابی کنند که آیا ارزیابی مدیریت از اثربخشی کنترل های داخلی مناسب است یا خیر. این قانون به منظور تقویت اخلاق در حسابداری از طریق جلوگیری از

1 - Sarbanes-Oxley Act

2 - Leonard

3 - Strohm

4 - Vay

5 - The Institute of Internal Auditors

تقلب در صورت‌های مالی، از طریق دستکاری مدیریت سود (رونن و یاری^۱، ۲۰۰۷) است؛ بنابراین، قانون ساربنز-آکسلی برای جلوگیری از فعالیت‌های مجرمانه و غیراخلاقی توسط شرکت‌های حسابداری از طریق صدور مجازات‌های کیفی برای تخلفات مربوط به صورت‌های مالی متقلبانه معرفی شد.

۸.۲. بیان مسأله

محققان نتوانسته‌اند در مورد دو مهم‌ترین متغیری که بر اخلاق حرفه‌ای حسابداری تأثیر می‌گذارند، اظهارات روشنی داشته باشند: کدهای اخلاقی سازمانی و ارزش‌های شخصی فردی. در حال حاضر، مشکلی در تعیین اینکه آیا این فرهنگ سازمانی است که روی شیوه‌های اخلاقی در میان متخصصان حسابداری بیشتر تأثیر می‌گذارد یا اینکه این دیدگاه حسابداران یا حسابرسان فردی نسبت به اخلاق است. تعیین تعیین کننده واقعی اخلاق حسابداری در میان متخصصان و درک اینکه چه چیزی آنها را به تمرین و حمایت از رفتار اخلاقی در نقش‌هایشان سوق می‌دهد دشوار است. علاوه بر این، توجه به این نکته مهم است که اخلاق در حرفه حسابداری صرفاً یک الزام انطباق نیست. یا باید در فرهنگ یک سازمان یا در نگرش یک فرد تعبیه شود. پژوهش حاضر به دنبال حل مشکل از طریق نظرسنجی در قالب پیمایش است.

۹.۲. هدف از مطالعه

این مطالعه بررسی می‌کند که چگونه اخلاق ریشه‌دار در فرهنگ‌های سازمانی بر رفتار حرفه‌ای حسابداری در اجرای نقش‌هایشان تأثیر می‌گذارد. این تحقیق همچنین تأثیر نگرش‌های شخصی نسبت به پایبندی به کدهای اخلاقی توسط متخصصان حسابداری را بررسی می‌کند. هدف این مطالعه با استفاده از مدل استراحت یا «مدل چهار مولفه حساسیت اخلاقی» شناسایی عوامل تأثیرگذار و مهمی است که حسابداران را برمی‌انگیزد. این مدل که در سال ۱۹۹۴ توسط نارواز و رست^۲ ابداع شد، از چهار مؤلفه تصمیم‌گیری اخلاقی تشکیل شده است: حساسیت اخلاقی، قضاوت اخلاقی، انگیزه اخلاقی و شخصیت اخلاقی (شوارتز^۳، ۲۰۱۳). گام اول به حساسیت اخلاقی مربوط می‌شود و شامل ارزیابی اخلاقی است که توسط حساسیت اخلاقی یک حرفه‌ای برای بررسی وضعیت موجود بر اساس ادراک و تفسیر آنها تعیین می‌شود (جفری^۴، ۲۰۱۵). در این مورد، یک حرفه‌ای حسابداری باید تصمیمی را بررسی کند که تصمیم او بر چه کسی تأثیر می‌گذارد و چگونه بر خود تأثیر می‌گذارد. این امر مستلزم ارزیابی دقیق این است که آیا تصمیم آنها عادلانه خواهد بود یا خیر. گام دوم مدل شامل مولفه قضاوت اخلاقی است که تحت تأثیر انگیزه اخلاقی یک متخصص است. مرحله سوم به انگیزه اخلاقی یک فرد مربوط می‌شود و شامل فرآیند تصمیم‌گیری می‌شود. در اینجا، یک حرفه‌ای تصمیم می‌گیرد که اقدام درستی را انجام دهد اما با در نظر گرفتن اخلاق (کوپر^۵، ۲۰۰۱). با این حال، تصمیمی که گرفته می‌شود، تحت تأثیر قصد و انگیزه اخلاقی یک متخصص است. در نهایت، در آخرین مرحله از مدل، یک حرفه‌ای باید قضاوت یا قصد خود را آن گونه که شخصیت اخلاقی آنها تعیین می‌کند، اجرا یا اجرا کند. رفتار اخلاقی مستلزم عملکرد مناسب همه اجزای مدل Rest است. در نتیجه، با در نظر گرفتن مؤلفه‌های مدل، این تحقیق همچنین نقش غیرقابل انکار انگیزه اخلاقی همراه با ظهور رفتار اخلاقی را که از درون خود فرد سرچشمه می‌گیرد، بررسی می‌کند. علاوه بر این، این تحقیق اهمیت پایبندی به اخلاق حرفه‌ای در نقش حسابداری و ارتباط آن با رفاه رویه‌های حسابداری شرکتی را دوباره بررسی می‌کند.

1 - Ronen & Yaari

2 - Narvaez and Rest

3 - Schwartz

4 - Jeffrey

5 - Cooper

۱۰،۲. محدوده مطالعه

این تحقیق بر پاسخ‌ها و دیدگاه‌های حسابداران در رابطه با وابستگی یا استقلال آنها به اخلاق حرفه حسابداری که در فرهنگ سازمانی تعبیه شده است، متمرکز است. این مطالعه همچنین تأثیر نگرش حرفه‌ای حسابداری نسبت به اخلاق را بر تصمیم‌گیری، قضاوت و پایبندی به الزامات رفتار حرفه‌ای ارزیابی می‌کند. سایر جنبه‌هایی که ممکن است بر رفتارهای اخلاقی یک حرفه‌ای حسابداری تأثیر بگذارد، در این مطالعه گنجانده نشده است. علاوه بر این، این مطالعه تنها بر دیدگاه‌های متخصصان مالی مانند حسابداران، مدیران مالی، حساب‌رسان، مشاوران مالی و سایر متخصصانی که مستقیماً به طور مکرر در نقش حسابداری مشغول هستند، متمرکز است؛ بنابراین، نظرات سایر متخصصان که به طور فعال و مستقیم در زمینه حسابداری نقشی ندارند، در مطالعه گنجانده نشده است. این نظرسنجی عمداً بر متخصصان صنعت خدمات مالی متمرکز است و کسانی را که در سایر صنایع کار می‌کنند در نظر نمی‌گیرد.

۱۱،۲. اهمیت مطالعه

این مطالعه با ارائه اطلاعات جدید در مورد نقش فرهنگ سازمانی در انتقال رفتار اخلاقی در میان متخصصان حسابداری، ادبیات موجود در مورد اخلاق در حسابداری را تکمیل می‌کند. همچنین اطلاعات بیشتری در مورد تأثیر نگرش‌های شخصی حرفه‌ای‌های حسابداری در مورد رفتار اخلاقی آنها در قضاوت و تصمیم‌گیری در حین انجام نقش‌های خود ارائه می‌دهد. شناسایی عوامل تأثیرگذار و مهمی که با انگیزه اخلاقی حسابداران مدیریت مرتبط هستند در مدیریت سازمانی حیاتی است. یافته‌های این مطالعه می‌تواند توسط مدیران و تصمیم‌گیرندگان سازمانی در تعیین بهترین اقدامی که می‌توانند برای اطمینان از رعایت استانداردهای اخلاقی در تهیه و ارائه اطلاعات مالی انجام دهند، مورد استفاده قرار گیرد. علاوه بر این، ادبیات ارائه شده توسط این تحقیق می‌تواند توسط محققانی که ممکن است بخواهند تحقیقات در این زمینه را در آینده گسترش دهند، مورد استفاده قرار گیرد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

۱،۳. طرح پژوهش

این پژوهش از نوع تحقیقات کیفی توصیفی است. برای جمع‌آوری داده‌های اولیه از روش پیمایشی استفاده شد. یک پیمایش توصیفی به دلیل توانایی آن در جمع‌آوری داده‌های کمی و کیفی برای این پژوهش ایده آل بود. علاوه بر این، داده‌های ساختار یافته و نیمه ساختار یافته به راحتی جمع‌آوری می‌شوند (بلومبرگ، کوپر و شیندلر، ۲۰۱۴). طرح تحقیق توصیفی کیفی، نمایش معتبر و دقیقی از عوامل و متغیرهای مورد مطالعه ارائه می‌دهد. به عنوان مثال، در این مورد، یک طرح تحقیق توصیفی کیفی به طور مناسب نشان داد که چگونه اخلاق نهفته در فرهنگ سازمانی بر رفتار متخصصان حسابداری در اجرای نقش‌هایشان تأثیر می‌گذارد. همچنین به کشف تأثیر نگرش‌های شخصی نسبت به پایبندی به کدهای اخلاقی توسط متخصصان حسابداری کمک می‌کند.

۲،۳. روش‌ها و ابزار جمع‌آوری داده‌ها

داده‌های اولیه توسط آگوستین و همکاران جمع‌آوری شد (عضو هیئت علمی علوم مدیریت دانشگاه بنین) به منظور پی بردن به نقش اخلاقی حسابداران. داده‌های اولیه جمع‌آوری شده توسط آگوستین مستلزم ارزیابی پاسخ‌های حسابداران در رابطه با وابستگی یا استقلال آنها به نقش حسابداری در اخلاق حرفه حسابداری بود. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های ارائه

شده به کارکنان در موسسات مالی مختلف جمع آوری شد. از پرسنل بخش های مالی، حسابداری و مدیریت خواسته شد تا با پاسخ هایی که دیدگاه های شان را نشان می دهد، به پرسشنامه ها پاسخ دهند. در هر پرسشنامه ده سوال وجود داشت. پاسخ های چند گزینه ای از پیش تعیین شده برای هر یک از ده سوال ارائه شد. شرکت کنندگان از میان پنج پاسخ جایگزین که با استفاده از مقیاس لیکرت طراحی شده بودند، انتخاب کردند. برای هر سوال، پاسخ دهنده باید یکی از پاسخ های زیر را انتخاب می کرد.

۱ = کاملاً مخالفم

۲ = مخالف

۳ = بلاتکلیف

۴ = موافق

۵ = کاملاً موافقم

جدول ۱. داده های جمع آوری شده.

کل	کاملاً موافقم	موافق	بلاتکلیف	مخالف	کاملاً مخالفم
۲۵۰	۷	۱۷	۱۴	۶۸	۱۴۴
۲۵۰	۱۵	۲۷	۲۶	۷۹	۱۰۳
۵۰۰	۲۲	۴۴	۴۰	۱۴۷	۲۴۷

۳،۳. نمونه گیری و روش های نمونه گیری

نمونه پژوهش با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شد. این رویکرد ایده آل بود زیرا سوگیری محقق را حذف می کرد و فرصتی برابر برای هر شرکت کننده احتمالی برای انتخاب ایجاد می کرد. نمونه ای متشکل از ۵۰۰ نفر انتخاب شدند. با پاسخ دهندگان منتخب تماس گرفته شد و پرسشنامه هایی برای اطمینان از نرخ پاسخ ۱۰۰٪ به آنها ارائه شد. با توجه به اینکه این مطالعه بر دیدگاه های متخصصان مالی مانند حسابداران، مدیران مالی، حسابرسان، مشاوران مالی و سایر متخصصانی که مستقیماً به طور مکرر در نقش حسابداری مشغول بودند متمرکز بود، شرکت کنندگان به طور تصادفی تنها از این گروه انتخاب شدند.

۴،۳. تجزیه و تحلیل داده ها و ارائه

این مطالعه داده های اولیه جمع آوری شده از پاسخ های ارائه شده توسط متخصصان حسابداری را به منظور ارزیابی اثربخشی فرضیه صفر تجزیه و تحلیل کرد. در این مورد، فرضیه صفر این بود؛ نقش حسابداری وابسته به اخلاق حرفه ای حسابداری است. داده ها از پاسخ شرکت کنندگان نمونه جمع آوری شد، مورد ارزیابی قرار گرفت، در مضامین کدگذاری شد و سپس با استفاده از تکنیک آماری مجذور کای با استفاده از Microsoft Excel مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. آماره مجذور کای برای محاسبات داده ها مورد استفاده قرار گرفت، زیرا به طور مناسب وابستگی یا استقلال نقش حسابداران را بر اخلاق حرفه حسابداری تحلیل می کند. فرضیه صفر در سطح معناداری $p \leq 0.05$ با حداکثر شانس خطای پذیرش ۵ درصد مورد آزمایش قرار گرفت که خطای نوع ۱ را برای حداکثر سطح قابل قبول در اختیار آماردانان قرار می

دهد. هدف این تحقیق ارائه سطح اطمینان ۹۵ درصد است که به طور موثر برای آزمون فرضیه در مدیریت و علوم اجتماعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. فرمول اندازه‌گیری آماری بر اساس مجذور کای به صورت زیر است:

$$\chi^2 = \sum \frac{(o - e)^2}{e}$$

در جایی که عبارت ' χ^2 ' عامل آماری مجذور کای است، 'e' مقدار مورد انتظار است، 'o' مقدار مشاهده شده است. خط مشی تصمیم رد یا پذیرش بر اساس عوامل مرتبط با این است که آیا مقدار محاسبه شده آمار کای اسکور از مقدار نظری بیشتر است یا خیر. اگر بیشتر باشد، به دلیل اهمیت نتایج، نمی‌توان فرضیه صفر را تأیید کرد.

۴. یافته‌های پژوهش

داده‌های جمع‌آوری شده در دو موضوع «اخلاق» و «نقش حسابداران» طبقه‌بندی شد. موضوع «اخلاق» به اطلاعاتی نیاز داشت تا مشخص شود که آیا متخصصان حسابداری به اخلاقیات نهفته در فرهنگ سازمان، در رعایت و نمایش اخلاق در حسابداری یا فعالیت حرفه‌ای خود وابسته هستند یا خیر. در مقابل، موضوع «نقش حسابداران» با هدف تعیین اینکه آیا حسابداران مستقل از اخلاقیات نهفته در فرهنگ سازمانی هستند، بلکه اخلاق استاندارد در حسابداری را به نمایش می‌گذارند، وابسته به نقش یا نگرش حسابداری آنهاست.

نتایج در مورد «اخلاق» نشان داد که ۵۷/۶ درصد از شرکت‌کنندگان مورد بررسی به شدت موافق بودند که آنها برای نشان دادن اخلاق در حسابداری به اخلاق سازمانی وابسته بودند، در حالی که ۲۷/۲ درصد دیگر «موافق» بودند که آنها برای نشان دادن اخلاق در حسابداری به اخلاق سازمانی وابسته بودند (جدول ۱). تقریباً ۵/۶ درصد از شرکت‌کنندگان مطمئن نبودند که آیا به اخلاق سازمانی وابسته هستند یا خیر. از جمعیت باقیمانده، ۶/۸ درصد از شرکت‌کنندگان مخالف بودند که آنها برای نشان دادن اخلاق در حسابداری به اخلاق سازمانی وابسته هستند، در حالی که ۲/۸ درصد از شرکت‌کنندگان با این ادعا که آنها برای نشان دادن اخلاق در حسابداری به اخلاق سازمانی وابسته هستند، به شدت مخالف بودند.

با توجه به موضوع «نقش حسابداران»، ۴۱/۲ درصد از شرکت‌کنندگان مصاحبه شده به شدت موافق بودند که آنها به نقش خود برای نشان دادن اخلاق در حسابداری وابسته بودند، در حالی که ۳۱/۶ درصد «موافق» بودند که آنها به نقش خود برای نشان دادن اخلاق در حسابداری وابسته بودند. تقریباً ۱۰/۴ درصد از شرکت‌کنندگان در مورد این موضوع بلا تکلیف بودند. در نهایت، ۱۰/۸ درصد «مخالف» بودند که آنها به نقش خود در نمایش اخلاق در حسابداری وابسته بودند، در حالی که ۶ درصد «به شدت مخالف» بودند که آنها به نقش خود در نمایش اخلاق در حسابداری وابسته بودند.

نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل آماری مجذور کای (جدول ۲) نشان داد که مقدار مجذور کای محاسبه شده نمونه‌ها ۱۶/۴ برای جامعه نمونه ۵۰۰ شرکت‌کننده کل، با درجه آزادی (۵-۱) (۲-۱) است. $\chi^2 = 4$ ؛ بنابراین، سطح اطمینان ۹۵٪ وجود دارد. نتایج برابر با مقدار آماری تقریبی ۹/۴۹ مجذور کای از $\chi^2_{0.05}$ است. این نتایج نشان می‌دهد که ارزش نظری بسیار کمتر از آنچه از پاسخ سازمان محاسبه شده است. این همچنین نشان می‌دهد که فرضیه پیشنهادی مربوط به وابستگی

نقش حسابداری در اخلاق حرفه حسابداری معتبر است. به بیان ساده، نقش حسابداری وابسته به اخلاق حرفه حسابداری سازمانی است.

جدول ۲. تجزیه و تحلیل آماری مجذور کای

	e	o	o-e	(o-e) ²	$\frac{(o-e)^2}{e}$
۱/۱	۱۲۳/۵	۱۴۴/۰	۲۰/۵	۴۲۰/۳	۳/۴
۱/۲	۷۳/۵	۶۸/۰	(۵/۵)	۳۰/۳	۰/۴
۱/۳	۲۰/۰	۱۴/۰	(۶/۰)	۳۶/۰	۱/۸
۱/۴	۲۲/۰	۱۷/۰	(۵/۰)	۲۵/۰	۱/۱
۱/۵	۱۱/۰	۷/۰	(۴/۰)	۱۶/۰	۱/۵
۲/۱	۱۲۳/۵	۱۰۳/۰	(۲۰/۵)	۴۲۰/۳	۳/۴
۲/۲	۷۳/۵	۷۹/۰	۵/۵	۳۰/۳	۰/۴
۲/۳	۲۲/۰	۲۶/۰	۶/۰	۳۶/۰	۱/۸
۲/۴	۲۲/۰	۲۷/۰	۵/۰	۲۵/۰	۱/۱
۲/۵	۱۱/۰	۱۵/۰	۴/۰	۱۶/۰	۱/۵
کل					۱۶/۴

مقدار مورد انتظار = e مقدار مشاهده شده = O

۵. بحث و نتیجه گیری

حسابداران حرفه‌ای به عنوان نمایندگان اخلاقی جامعه جهت ایفای نقش خود مستلزم فراگیری و رعایت آیین اخلاق حرفه‌ای خواهند بود، از این رو نهادینه کردن اخلاق در سیستم آموزش حسابداری بایستی به یک اصل و نه یک انتظار تبدیل شود. در واقع حسابداران حرفه‌ای جهت تامین رفاه عمومی، نیازمند کسب مهارت نسبت به قضاوت‌های اخلاقی می‌باشند. تحقق و افزایش رفتار اخلاقی حسابداران حرفه‌ای مستلزم چیزی فراتر از اصول آیین اخلاق حرفه‌ای فعلی می‌باشد. تامین این مهم تنها در سایه نهادینه کردن ارزش‌های اخلاقی اسلامی در سیستم آموزش حسابداری و آیین اخلاق حرفه‌ای آن میسر می‌گردد. حیات مادی هر شخصی بر اساس اعتقادات، شاخصه‌های اخلاقی و کمال شخصیتی وی شکل گرفته و بر همین مبنا نیز مورد سنجش واقع خواهد شد. از این رو تفکر راجع به چرایی خلقت، درستکاری و مسئولیت پاسخگویی انسان (حق النفس، حق الناس و به طریق اولی حق - الله) همواره مورد تاکید شریعت اسلام بوده است. این تحقیق نشان داد که ابعاد اخلاقی برای حرفه حسابداری برای نهادهای حرفه‌ای ملی در افزایش شهرت تجاری و سودمندی صورت‌های مالی و در عین حال کاهش فعالیت‌های مجرمانه و تقلب ضروری است. فرضیه تحقیق همچنین ثابت کرد که نقش حسابداری وابسته به تاکید سازمان بر فرهنگ و پاسخگویی است؛ بنابراین، برای دولت و نهادهای حاکمیتی عمومی حمایت و توسعه شیوه‌های اخلاقی در شرکت‌های حسابداری ضروری است.

۶. منابع و مآخذ

۱. فرامرز قراملکی احد. درآمدی بر اخلاق حرفه‌ای. چاپ سوم. سرآمد. ۱۳۸۹.
۲. سرلک نرگس. اخلاق حسابداری. فصلنامه‌ی اخلاق در علوم و فناوری. ۱۳۸۷، شماره‌های ۱ و ۲، ۷۱-۸۲.

۳. دادگر یداله. اخلاق بازرگانی (وکسب و کار) از منظر اقتصاد و اقتصاد اسلامی. فصلنامه پژوهشنامه بازرگانی. ۱۳۸۵، شماره ۳۸. ۷۸-۱۲۰.

4. ACCA Global. (2016, March). *Consultation on guidance on aspects of the ICAEW*. Retrieved from http://www.accaglobal.com/content/dam/ACCA_Global/Technical/profstand/Guidance%20on%20ICAEW%20Code%20of%20Ethics%20-%20ACCA.PDF
5. Banerjee, S., & Ercetin, S. S. (2014). *Chaos, complexity and leadership 2012*. Dordrecht: Springer Science & Business Media Press.
6. Blumberg, B., Cooper, D. R., & Schindler, P. S. (2014). *Business research methods*. London: McGraw-Hill Education Press.
7. Brinkmann, J. (2002). Marketing ethics as professional ethics: Concepts, approaches, and typologies. *Journal of Business Ethics*, 41(1/2), 159-177.
8. Cagle, J. A., & Baucus, M. S. (2006). Case studies of ethics scandals: Effects on ethical perceptions of finance students. *Journal of Business Ethics*, 64(3), 213-229.
9. Cooper, T. (2001). *Handbook of administrative ethics*. New York, NY: Marcel Dekker Inc.
10. Copeland, M. K. (2015). The importance of ethics and ethical leadership in the accounting profession. In *Research on professional responsibility and ethics in accounting* (pp. 61-98). Bingley: Emerald Group Publishing Limited.
11. Elias, R. Z. (2002). Determinants of earning management ethics among accountants. *Journal of Business Ethics*, 40(1), 33-45.
12. Enofe, A. O., Nakpodia, J. O., & Moruku, J. A. (2014). Ethics and role of accountants.
13. Grama, J. L. (2015). *Legal issues in information security, second edition*. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning Press.
14. Grasso, L. P., Tilley, P. A., & White, R. A. (2009). The ethics of earning management: Perceptions after Sarbanes-Oxley. *Management Accounting Quarterly*, 11(1), 45-69.
15. Jackling, B., Cooper, B. J., Leung, P., & Dellaportas, S. (2007). Professional accounting bodies' perceptions of ethical issues, causes of ethical failure and ethics education. *Managerial Auditing Journal*, 22(9), 928-944.
16. Jeffrey, C. (2015). *Research on professional responsibility and ethics in accounting*. Bingley: Emerald Publications.
17. Jennings, M. (2009). *Business ethics: Case studies and selected readings*. Mason, OH: South-Western Cengage Learning.
18. Leonard, B. (2011). *Study of the Sarbanes-Oxley Act of 2002 Section 404: Internal control over financial reporting requirements*. Collingdale, PA: DIANE Publishing.
19. Louwers, T. J. (2007). *Auditing and assurance services*. New York, NY: McGraw-Hill Press.
20. Micewski, E. R., & Troy, C. (2006). Business ethics – Deontologically revisited. *Journal of Business Ethics*, 72(1), 17-25.
21. Mukarushem, V., & Kule, J. W. (2016). Effect of financial statement analysis on investment decision making: A case of Bank of Kigali. *European Journal of Business and Social Sciences*, 5(6), 279-303.
22. Ronen, J. (2008). *To fair value or not to fair value: A broader perspective*. ABACUS, 44(2), 181-208.
23. Ronen, J., & Yaari, V. (2007). *Earnings management: Emerging insights in theory, practice, and research*. London: Springer Publications.
24. Schwartz, M. (2013). *Ethics, values and civil society*. Bingley: Emerald Publications.
25. Sims, R. R. (2003). *Ethics and corporate social responsibility: Why giants fall*. Westport, CT: Praeger Press.

26. Smith, J. (2010). *Ethics and financial advice: The final frontier*. Retrieved from <https://www.adviservoice.com.au/wp-content/uploads/2011/01/ethics-report-AP207367.pdf>
27. Stice, E. K., & Stice, J. D. (2012). *Intermediate accounting*. Mason, OH: South-Western/Cengage Learning Press.
28. Stinson, T. "Arthur Andersen and Enron: Positive influence on the accounting industry". mckendree.edu. N.P., 2017. Web. 20 June 2017.
29. Strohm, C. (2006). *United States and European Union auditor independence regulation: Implications for regulators and auditing practice*. Wiesbaden: Deutscher vniwe rsitvts-Verlag Press. The Institute of Internal Auditors. (2008, January). *Sarbanes-Oxley Section 404: A guide for management by internal controls practitioners*. Retrieved from https://na.theiia.org/standards-guidance/Public%20Documents/Sarbanes-Oxley_Section_404_A_Guide_for_Management_2nd_edition_1_08.pdf.
30. Vay, D. L. (2006). *The Effectiveness of the Sarbanes-Oxley Act of 2002 in preventing and detecting fraud in financial statements: A dissertation*. Boca Raton, FL: Dissertation.com Press.

Ethical principles in accounting

Mahsa Mohammadpor ^{*1}

Mohammed Balkdari ²

Feraidon Behzadi ³

Date of Receipt: 2022/02/30 Date of Issue: 2022/03/31

Abstract

Standards and ethics are very important for any profession that intends to develop its professional talents and develop the overall efficiency of the business. The information age and the current business world require the accounting profession to maintain transparency and accurate financial reporting. Therefore, accountants who are responsible for preparing accurate, concise and timely financial statements must adhere to the highest standards of ethical responsibility. However, ethical behavior among accounting professionals is not always guaranteed. The present study examines whether there is a strong correlation between the accounting profession and the role of the accountant. This study also examines the role of professional accounting institutions in promoting and promoting ethics in the global accounting profession. The results show that the role of the accountant depends on the ethics of the accounting profession.

Keyword

Ethics, Accounting, Sarbanes-Oxley Act, Earnings Management, Ethical Accounting.

1. Master of Accounting, Islamic Azad University, Hamadan Branch, Iran. (*Corresponding Author: mahsa2020m@gmail.com).
2. Office Management, Baneh Municipality University of Applied Sciences, Kurdistan Branch, Iran. (mohammadbalekdari@gmail.com).
3. M.Sc. Department of Public Management, Payam Noor University, Maragheh, Iran (feraidonbehzadi@ymail.com).

